

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect introducerea unor reglementări *pentru protejarea intereselor naționale în activitatea economică* în sensul instituirii unei perioade de interdicție, până la data de 31 decembrie 2027, privind vânzarea acțiunilor deținute de statul român la companii din domenii economice strategice, precum și stabilirea unor excepții punctuale de la această regulă.

Utilitatea și oportunitatea acestei intervenții legislative derivă din necesitatea protejării intereselor economice ale României, având în vedere contextul economic și geopolitic actual, crizele suprapuse pe care economia națională le traversează ca urmare a cumulării factorilor exogeni și endogeni, volatilitatea piețelor, mai ales a pieței energiei, precum și presiunile inflaționiste care apasă asupra consumatorilor finali dar și asupra costurilor de producție ale companiilor și care generează tulburanțe majore în întreaga economie europeană. Toate aceste evoluții conturează un climat economic profund impredictibil, în care evaluarea activelor – inclusiv a companiilor de stat – este acut perturbată.

Având în vedere aceste premise, deciziile privind înstrăinarea activelor statului riscă să contravină intereselor statului român, existând riscul clar ca momentul listării să determine tranzacționarea acțiunilor la valori subevaluate, în detrimentul interesului public și al patrimoniului statului.

Intenția Executivului de a lista la bursă companii de stat din domenii strategice, printre care CEC Bank, Administrația Porturilor Maritime Constanța, Compania Aeroporturi București, Poșta Română, Romarm, Salrom sau Loteria Română, apare ca inoportună, în contextul economic și geopolitic anterior descris.

De asemenea, intenția de a lista suplimentar noi pachete minoritare de acțiuni de la companiile care sunt deja listate, cum ar fi Hidroelectrică sau Romgaz, în contextul unei acute crize energetice persistente la nivel european și global, reprezintă o măsură pe care o evaluăm ca fiind inoportună, în deplină contradicție cu logica economică sau cu deciziile altor state din întreaga Europă. Vânzarea activelor strategice ale statului, la companii profitabile cu rol esențial în securitatea energetică a României, chiar și în pachete minoritare de 5-10%,

vulnerabilizează capacitatea de intervenție a statului în eventualitatea apariției unor crize majore ori a prelungirii presiunilor deja existente. O astfel de decizie, într-o perioadă de incertitudine geopolitică, energetică și financiară, mai ales la cele mai importante companii din sectorul energetic, a căror valoare se estimează ca va crește semnificativ în următoarele 12-18 luni, este împotriva intereselor României. Mai mult, o eventuală vânzare a pachetelor de acțiuni la Hidroelectrica, companie care prin costurile sale marginale minimale, a fost ancora de stabilitate a sistemului energetic național, vulnerabilizează suplimentar capacitatea și dreptul românilor de a accesa energie ieftină. A diminua controlul statului asupra acestei companii, în contextul eliminării măsurii de plafonare a prețurilor, este nu doar inoportun — poate fi catastrofal.

În vreme ce alte state europene își consolidează proprietatea în sectoare esențiale precum energie, infrastructură de transport, exploatarea resurselor naturale sau apărare, România riscă să se poziționeze eronat, într-o încercare eșuată de a acoperi un deficit bugetar de moment, cu decizii care pot afecta pe termen lung interesele strategice ale României.

În prezent, statul român deține participații semnificative la companii din sectoare strategice, fie în calitate de acționar unic (CEC Bank, Compania Națională Aeroporturi București, Romarm, Loteria Română), fie ca acționar cu control majoritar clar, de peste 70% (Portul Constanța, Poșta Română, Romgaz) fie ca acționar cu o majoritate fragilă, situație în care orice decizie de vânzare poate determina pierderea controlului decizional (Salrom - 51%).

Expunerea sectoarelor strategice, cum ar fi sectorul energetic, resursele, infrastructura sau apărarea, chiar și prin listarea unor pachete minoritare de acțiuni, într-un context geopolitic tulbure, cu crize suprapuse, marcat de instabilitate și incertitudine, poate fi lesne catalogat ca o trădare a intereselor României. Această abordare este cu atât mai discutabilă cu cât alte state membre ale Uniunii Europene adoptă politici în sens contrar.

În deplin contrast cu propunerile de diminuare a acțiunilor statului în companii strategice, state precum Polonia și Franța au adoptat, în ultimii ani, politici publice orientate către consolidarea rolului statului în sectoare cheie din economie. Aceste state au decis preluarea controlului companiilor strategice, în vederea asigurării securității economice și energetice.

Un exemplu relevant îl reprezintă acțiunea statului polonez, de a consolida sectorul energetic, prin fuziunea unor companii majore din energie, precum PKN Orlen, Grupa Lotos, PGNiG, în scopul creării unor entități integrate și competitive la nivel european, capabile să răspundă provocărilor generate de criza energetică și de instabilitatea regională. În mod evident scopul din spatele acestei decizii strategice a fost creșterea siguranței energetice a propriilor cetățeni, reducerea dependenței față de importuri și mai ales controlul asupra investițiilor strategice și a prețurilor. Un exemplu pe care România ar trebui să-l urmeze dacă își dorește reziliență și independență energetică.

De asemenea, Franța a adoptat o politică activă de consolidare a controlului statului în domeniul strategic, prin renaționalizarea unor companii din sectoare cheie precum și prin menținerea unor participații semnificative în companii de importanță sistemică, cu scopul intrinsec de a asigura deopotrivă securitatea energetică și controlul asupra infrastructurii critice (EDF – renaționalizată integral, Engie- deținută majoritar de statul francez, Air France- KLM- recapitalizată masiv din fonduri publice). Prioritizând interesul național, Franța nu vinde acțiunile deținute la companiile de stat, dimpotrivă, își crește participațiile, consolidându-și controlul și puterea de decizie.

Un alt stat care a intervenit în piață pentru protejarea intereselor sale economice este Germania, acolo unde, pentru a preveni disfuncționalități majore în sistemul energetic, cea mai mare companie importatoare de gaz, Uniper, a fost naționalizată. În plus, Germania a preluat acționariatul majoritar la Lufthansa, în perioada pandemiei, tot ca urmare a unei perioade de criză. Cu alte cuvinte, chiar și cea mai mare economie europeană, în perioade de criză, intervine în sectoare strategice prin măsuri de preluare de acțiuni la companii esențiale pentru a proteja interesul cetățenilor săi. Acțiuni similare sunt preconizate și în Cehia, acolo unde în luna iunie 2026 este planificată preluarea controlului complet asupra companiei energetice CEZ, la care deține deja 70% din acțiuni. Aceste măsuri sunt considerate urgente ca urmare a vulnerabilităților pe care piața energiei le resimte, dat fiind contextul geopolitic.

Din această perspectivă comparativă, putem lesne concluziona că, în perioade de criză, statele europene nu accelerează procesele de privatizare și nu vând acțiuni la companii din sectoare economice cheie, ci, dimpotrivă, intervin direct și activ în creșterea acționariatului la acele companii, respectiv în consolidarea controlului public.

În acest sens, statele utilizează instrumente diverse, de la naționalizare (Franța, Germania) la recapitalizare (Germania, Franța, Spania), fuziuni strategice (Polonia) ori utilizarea unor vehicule de investiții publice (Italia) în scopul protejării intereselor economice și al creșterii rezilienței economice.

În ceea ce privește România, interdicția temporară de 2 ani propusă prin prezenta inițiativă legislativă este menită să protejeze interesele României, dat fiind faptul că nivelul ridicat de impredictibilitate cauzat de suprapunerea crizelor, precum și efectele macroeconomice generate, justifică mai degrabă o atitudine prudentă în gestionarea participațiilor statului, decât una reformistă cu orice preț.

Listarea la bursă a unor companii cu rol strategic, nu doar pentru România, ci pentru întreaga Europă (inclusiv în domeniul resurselor naturale sau al materiilor prime critice, minerale rare precum grafitul) nu poate fi realizată în absența unor dezbateri reale, fără a avea la bază analize de impact riguroase. Nu putem justifica operațiuni rapide de vânzare a companiilor profitabile, prin simpla utilizare a diversivării de a amesteca artificial companii cu probleme reale cu cele performante, mai ales că PNRR nu impune asemenea decizii imediate.

Un caz emblematic de companie profitabilă propusă la listare este CEC Bank, o instituție stabilă, cu rol esențial în finanțarea economiei, care este propusă la listare tocmai pentru că susține implementarea programelor guvernamentale. În demersul aiuristic de listare cu orice preț, a fost utilizată inclusiv o evaluare eronată, considerată de experți ca fiind substanțial sub valoarea reală, ceea ce ar echivala cu o vânzare în pierdere pentru stat. Situații similare apar și la Salrom, în contextul resurselor strategice de grafit, sau la alte companii cheie unde se propune diminuarea numărului de acțiuni deținute de stat, fără o justificare economică solidă.

Un bun exemplu pentru a reliefa inadecvarea acestor măsuri este cazul Societății Naționale a Sării. Salrom nu mai este doar o companie din industria extractivă tradițională, ci un actor strategic în exploatarea grafitului - o resursă critică pentru industria viitorului. Compania detine licența de exploatare pentru una dintre cele mai pure resurse de grafit din Europa, clasificată de Comisia Europeană drept materie primă de importanță strategică pentru tranziția energetică. În acest context, este greu de justificat o eventuală diminuare a numărului de acțiuni deținute de stat într-o companie care gestionează resurse esențiale

pentru securitatea economică și energetică a României și a Uniunii Europene. În mod similar, Compania Națională Administrația Porturilor Maritime Constanța sau Romarm operează în domeniul de importanță strategică majoră pentru securitatea economică și națională. Portul Constanța reprezintă principalul hub logistic al României la Marea Neagră și un punct esențial în lanțurile de aprovizionare regionale, inclusiv în contextul conflictului din Ucraina, având un rol cheie atât în transportul de mărfuri cât și în securitatea energetică.

Alt exemplu elocvent, Romarm, compania care asigură capacități industriale esențiale pentru sectorul de apărare, într-un context european marcat de necesitatea consolidării industriei de profil. Absolut logic, diminuarea controlului statului în astfel de entități ar putea afecta capacitatea României de a-și proteja interesele strategice și de a răspunde adecvat provocărilor actuale de securitate.

Concluziile sunt lesne de tras pentru oricine analizează cu bună credință contextul în care acetse propuneri au fost avansate. Sub pretextul reformei și al guvernantei corporative nu putem asista impasibili la vânzarea accelerată a activelor strategice profitabile ale statului (CEC Bank, Hidroelectrica, Romgaz, Salrom). Problema nu este principiul listării la bursă a pachetelor de acțiuni ci momentul profund inoportun și lipsa de responsabilitate decizională: decizii majore sunt promovate rapid, fără nicio consultare prealabilă și fără o strategie reală, pe baza unei evaluări cel puțin controversate și contestabile, într-un context economic și geopolitic extrem de nefavorabil.

De altfel, propunerea legislativă prevede o serie de excepții punctuale care permit vânzarea în interesul statului român a acțiunilor deținute de stat la companiile, societățile și instituțiile de credit care înregistrează pierderi pentru cinci ani consecutiv, sau pentru care a fost declanșată, prin hotărâre judecătorească definitivă, procedura de insolvență, precum și acțiunilor a căror valoare totală, la data de 31 decembrie a anului fiscal precedent, nu depășește 5 milioane lei pentru fiecare companie, societate sau instituție de credit în parte. În această ipoteză acțiunile deținute de stat la companiile și societățile naționale, la instituțiile de credit, precum și la alte societăți pot fi înstrăinate, pe piețe reglementate sau sisteme alternative de tranzacționare autorizate conform legii. Sunt așadar premise anumite măsuri de listare de acțiuni, atunci când interesele statului român sunt prioritizate, iar companiile respective nu reprezintă companii strategice profitabile.

În ceea ce privește companiile profitabile din domenii strategice, care contribuie esențial la securitatea economică și energetică a României, Parlamentul este dator să reacționeze și să oprească orice tentativă de vânzare nesăbuită, mai ales când acest demers este unul lipsit de transparență, grăbit și lipsit de argumente economice solide, care nu țin cont de faptul că riscăm să renunțăm la activele strategice profitabile exact în momentul în care acestea devin mai valoroase și mai importante pentru stabilitatea economică națională și regională.

În numele inițiatorilor,

Senator Cătălin-Daniel ZAMFIR

TABEL INIȚIATORI

PROPUNERE LEGISLATIVĂ PRIVIND UNELE MĂSURI
PENTRU PROTEJAREA INTERESELOR NAȚIONALE ÎN
ACTIVITATEA ECONOMICĂ

Nr. Crt.	Nume și prenume	Apartenența politică	Semnătura
1.	ZAMPIR DANIEL	PSD	
2.	CIUPERCEANU CIPRIAN	PSD	
3.	MARILU LIVIU	PSD	
4.	PREȘURA ALEXANDRA	PSD	
5.	CARB IONEL	PSD	
6.	MIHAI DAXIECA	PSD	
7.	HICOLA CRISTIAN	PSD	
8.	ONBOARE CARMEN	PSD	
9.	ȚOPULUȘ LAURENȚA CRISTINA	PSD	
10.	STROE FELIX	P.S.D.	
11.	MOISE SORIN	P.S.D.	
12.	GRAUR CĂTĂLIN	P.S.D.	
13.	RUJAN ION CRISTINEL	PSD	
14.	BICĂ ANDRA	PSD	
15.	CASCAYAL DAN	PSA	
16.	MĂLĂIEȘCU LUCIA	PSD	
17.	CATANYA CLAUDIU DANIEL	PSD	
18.	STOICILU VICTORIA	PSD	
19.	GAZDARICU ROBERTI	PSD	
20.	BUZATU DANA-CONSTANȚINA	PSD	

TABEL INITIATORI

PROPUNERE LEGISLATIVĂ PRIVIND UNELE
MĂSURI PENTRU PROTEJAREA INTERESELOR NAȚIONALE
ÎN ACTIVITĂȚEA ECONOMICĂ

Nr.crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
1.	GRINDEANU SORIN	PSD	
2.	POPA ȘTEFAN OVIDIU	PSD	
3.	Marian Neacsu	PSD	
4.	TOADER BOGDAN-ANDREI	PSD	
5.	NASSAR RODICA	PSD	
6.	GHIGIU ALEXANDRU / MIHAI	PSD	
7	FURDUNĂ MIRCEA	PSD	
8	MIHALCEA IOAN	PSD	
9.	BOLINEASCHI ANARH	PSD	
10	MIHALCEA SILVIA-CLAUDIA	PSD	
11	BEZINARIU EUGEN	PSD	
12	ISAC MARIUS	PSD	
13	WEBER MIHAI	PSD	
14	CONSTANTINESCU SERGIU	PSD	
15	Gliga Dumitru	PSD	
16	TOMAI IULIE	PSD	
17	Lipsă Elisabeta	PSD	
18	Bogdan Ivan	PSD	
19	Chelof Călina Florela	PSD	

Nr.crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
20	DRINGEANU VILLY FLORENTIN	PSD	
21	CIORTĂ RĂZVAN IULIAN	PSA	
22.	Popo Aloncel	PSD	
23	CHIRIȚĂ VIRGIL-ALIN	PSD	
24	TOHODESU ION-ALIN	PSD	
25	BOȘ MĂȘTILIN	PSD	
26.	CIUHT IOHEL	PSD	
27	GEORG MILECĂ	PSA	
28	CĂCIU HARIAN	PSD	
29.	COMOCARU BOGDAN	PSD	
30	TRIF BOGDAN	PSD	
31.	MĂCĂREȘ MIRELA	PSD	
32	Sanda Vasile	PSD	
33	Em Gabriela-Carina	PSD	
34	Georgescu Ghe Daniel	PSD	
35		PSD	
36.	Cuciu Simona	PSD	
37.	MĂRGĂRIȚĂ MĂRIUS	PSA	
38.	BINDER ANA SMĂNANDA	PSD	
39	NEȘTĂ EUGEN	PSD	
40	Solomon Adrian	PSD	
41.	Simofis Ion	P.S.D	
42	STOENICĂ IRINA	PSD	
43	Adela Graianu	PSD	

Nr.crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
44.	GAVRILESCU GRASIA LEONIDA	PSD	
45	Filip Mihail	PSD	
46.	Adămuțoi Otilia	PSD	
47	Șinca Bogdan	PSD	
48	Mihăleșcu Șerș	PSD	
49	DUMAVĂ COSTEL	PSD	
50	Alexandru Bogdan	PM	
51	Lușcuț Botil Bogdan	PSD	
52	Poga Șerș - Adrian	PSD	
53	BURCEA VASILE	PSD	
54	Mihăleșcu Bogdan	PSD	
55	ȘTEFĂNESCU ELIZA	PSD	
56	MĂRINEȘCU RADU	PSD	
57	Manta Claudiu	PSD	
58	RĂDOIANU SEBASTIAN	PSD	
59.	Ponceș Amalia Oana	PSD	
60	HOCȘAN GEORGETA	PSD	
61	Neșu Parasca Leventin	PSD	
62.	BARBU ZORIN	PSD	
63.	HAGIU MUBOSTIN	P.S.D	
64.	BARA ADRIAN	PSD	
65	Șurub Roman Ionel	PSD	
66.	Neșu Petre Emanuel	P.S.D.	
67	Suciu V. Danier	PSD	

Nr.crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
68	Ionica Morus Ionel	PSD	
69	VUȘCAN VOICU	PSD	
70	LĂPUȘAN REMUS	PSD	
71	VINOVA ȘTEFAN	PSD	
72	MILHA MARIAN	PSD	
73	MORAR LUCIAN		
74	MÎHĂLESCU CĂTĂLÎN-VIOMER	PSD	
75	BICĂ AMBRA	SEM PSD	
76	BUCURĂ-OPREȘU SIMONA	PSD	
77	Intotdeauna Natalia Elena	PSD	
78	POPA BOBÎN	PSD	
79	TILVĂI HUGEL	PSD	
80	ANDRUSĂU WEDINA	PSD	
81	SAOKE CATERINA	PSD	
82	ȘAMU ȘERIN	Afiliat PSD	
83	MOISEEV ALEXANDRIN	Afiliat PSD	
84	Andrei Cosmin	Afiliat PSD	
85	BĂLĂȘĂI MARIUS	PSD	
86	Vulgaresa Ioana	PSD	